

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasbos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvömá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Munkás-sztrájk Bács megyében.

Zombor, június hó 21.

Megdöbbenéssel veszünk tudomást arról a mozgalomról, mely „aratási sztrájk“ címe alatt megyénkbe is elhatott; oly jelenségek mutatkoznak, hogy a hatóságnak a legéberebb figyelemmel kell kísérni a rendfelforgató törekvéseket s esetleg a legerélyesebb eszközöket kell foganatba venni a birtokos osztály békéje s a békés gazdasági munkálkodás érdekében.

Elégedetlen a munkás osztály. Helyes, elfogadjuk. Mindenkinél meg van a joga sorsát törvényes eszközökkel javítani s így bizonyosan meg van a joga a munkásoknak is, kiknek bajait orvosolni az állam egyik eminens feladatát képezi. Az u. n. munkakérdés megoldására vár s meg is fog odatni, ámde ennek utja nem a törvényes rend megbontása, a gazdasági élet megzavarása. S ezért, míg egyrészt kötelessége az ország vezetőinek, a munkások jogos kívánságait méltányos rendezés tárgyává tenni, addig másrészt ez osztály minden polgára elvárja a kormánytól, hogy a kimondhatatlan anyagi és erkölcsi károkkal járó munkás-sztrájkjal szemben teljes erejével lépjen fel s elzárja az utat attól, hogy igazga elemek a törvényes rendet és békét felforgassák.

A munkás kérdést „sztrájkjal“ forszírozni nem lehet.

Tünődünk azon, vajjon megyénk csendes munkásosztályát mi viszi ilyen törvényellenes törekvésekre? A gyári munkások hazát nem ismerő elveiről s a külföldi forradalmárok veszedelmes tanairól nem vettek eddig tudomást s csendben, békében keresték a kenyerüket a maguk és családjaik számára. S ez a kenyér nem is volt oly keserű, mert tiszta lélekkel állíthatja mindenki, hogy a józan, dolgozni akaró bácskai munkásnak nem volt mit aggódnia megélhetése, sorsa felett. A hol, mint Bácskában az aratási időben néhol 2 frtot, sőt többet is szerezhettek napszám fejében, ott csak a könnyűvér mondhatja, hogy a birtokos osztály a munkásokat kizsákmányolja. Vajlon a vagyonnal nem rendelkező szellemi munkás, vagyonszerzés s igényeinek megfelelő megélhetés dolgában jobban áll-e mint az egyszerű munkás ember? Bizonyosan nem. A mi derék bácskai népünk a legkonzervatívabb gondolkozásu

s soha a legkisebb tendencia sem mutatkozott arra, hogy a birtokos osztály a napszámokat, a munkások rovására le akarta volna szorítani, viszont a munkások tisztességesen megfizetett munka nélkül sohasem voltak. Nem a munkahiány, nem a tisztességes megélhetés lehetetlensége tehát a sztrájk oka; szóval az elégedetlenség nem származhatik a munkások érdekeit veszélyeztető állapotokból, hanem magyarázatát máshol kell keresni.

Mi tehát az oka annak, hogy a bácskai munkások egy része a legveszedelmesebb eszközöz, a sztrájkhoz akar nyulni, hogy magasabb munkabért eszközöljön ki, mi az oka annak, hogy a mikor ennek ellenében a birtokos osztály, igazán tudatában más megyéből akar munkást hozatni, a megyebeliek zendülésre is készek s erőszakkal akarják kikergetni az idegen munkást? Mi az oka azon komoly jelenségeknek, hogy azok a munkások is, a kik évek óta végzik ugyanazon gazdaságban az aratási munkát s a kik ez időre is szerződésileg, tehát közösen megállapított ártért elfogadták az aratást, ezek is azzal fenyegetődnek, hogy nem respektálják a tudtok, akaratukkal s beleegyezésükkel kötött szerződést s nem állanak a kitűtött időben munkába?

Hát ez a veszedelmes magatartás nem a bácskai munkások kebeléből indult ki, hanem lelketlen izgatók gyalázatos munkája. Könnyű a szegényebb néposztályt kecsgetető ígéretekkel felizgatni s ezek az ártók rendelkeznek — úgy látszik — a kapacitáció azon eszközeivel, melyektől a mi józan népünk is vérszemet kapott s megittasodott. Ezt az izgató bandát kell kézre keríteni, ennek a külföldről importált s a hazátlanság magvát elhintő complottnak szálait kell a hatóságoknak megkeresni s azután példásan megbüntetni.

Vessen számot magával a gyalázatos izgató banda, de vessenek számot maguk a munkások is, hogy mit művelnek. Az esetleges sztrájknak nem lesz meg a kívánt eredménye, mert a hatóságoknak lesz módja kellő munkaerőről gondoskodni s mit érnek el ezzel: a munkások magukat s családjaikat teszik ki az éhségnek; a sztrájkoló munkások sorsuk javítása helyett annak teszik ki magukat, hogy a birtokos osztály is a

retorzió eszközeivel fog élni s ebben az áldatlan küzdelemben bizonyosan a munkásosztály lesz a legnagyobb vesztes, meg egész gazdasági életünk, mert az aratási munkálatok nem a kellő időben való, elkésztett bevégzése nyomoztatólag hathat az áralakulásra s ezt megfogja érezni e megyében is gazdag úgy, mint szegény.

Bács megyére nézve életkérdés, hogy az aratási munkálatok kellő időben, kellő gyorsasággal és pontossággal folyjanak le, hiszen egy kis rendellenesség százezrekre menő károkat okozhat, éppen azért kötelességük most az utolsó órában, azoknak a józan elemeknek, melyek a népre befolyással bírnak, a népet felvilágosítani a sztrájk esztelen és közveszélyes voltáról s különösen felvilágosítani arról, hogy ez a sztrájk meg lesz akadályozva s hogy hazafiatlan és bűnös magatartásukkal a munkások e megye békéjének nyílt ellenségeivé válnak, kiket kimélni senkinek sem fog érdekében állni.

Az izgatókat ki kell kergetni a mi szép megyénkbe, hogy a magja vesszen s a munkás népet pedig vissza kell vezetni a földre, mely neki is kényeret ad s tisztességes megélhetését biztosítja.

Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesülethez.

Mint a gazdák egyike és a gazdasági egyesület alapító tagja már többször gondolkodtam a felett, hogy vármegyénk gazdasági egyesülete hívva lenne gazdasági életünk berendezésén többet javítani és a gazdaközönség közjólétének előmozdítását hathatósabban gondjai alá venni, szóval más megyék egyesületéhez hasonló tevékenységet kifejteni.

Tekintve azonban, hogy számos gazdatársam a kik szakavatottságuk és tehetségükkel fogva szerény képességemet messze túlszárnyalják, velük való érintkezésem alkalmával gazdasági egyesületünk tevékenységének fokozott előmozdításának szükségét hangoztatták, nem tartottam magamat illetékesnek kezdeményezni. De most, midőn a gazdasági egyesület utolsó közgyűlésén szerény felszólamlásomra a mélyen tisztelt elnök ur egyenesen felhívott, hogy tegyek részletesebb indítványt s kijelentette, hogy ő ennek nagyon örülni

A „BÁCSKA“ tárcája.

Virághullás.

Valaha régen, mély renetegbe,
Jártam esténként búmat temetni.
S ott láttam meg a fű közé rejtve,
Egy régi írott könyvet heverni.
Sárga a lapja, fakó betűje
Szem kellett hozzá, hogy kibetűzze,
A regét, mely ott írva vagyon
Úgy, a hogy én most előadom:

Állt egy kis ház, benn a renetegbe,
Moh belepte, inda befutotta.
Összeborult a falomb felette,
Szellő keltén, esedesen, sutto-gva.
Tisztes asszony, s ifju unokája
Lakták elvonulva a magányba.

Csendes volt a kicsi kunyhó tája
Ha dél verőn oda tűzött a nap.
Lassabb volt a falevél zngása
Hallgattak a fán a madarak.
Hívós szellő keltén, alkonytájon
Kunyhó elé tlt ki a léány
S kelt a nóta, édes búsan, fájón
Tört reményről, piros ajakán.

S visszhangot ver az erdőn a dal.
Elballgatja fű, falomb, virág.
Elült a szellő; néma áhitattal
Néz le a földre csillag miriád.

Talán hozzájuk is felbat a bú,
A bánatot tán ők is érzik fenn . . .
S tovább bangzik a dal, a szomorú,
Mind lassabban, mind esendesebben.

S aztán eljött az ősz; sárga levél
Betakarja a csendes lakot.
Megrázza az ablakot a szél
Elhangzottak az édes bú dalok.
Mehalt a lány; elfogyott, elhervadt,
Ótt van sirja a nagy fa alatt . . .
Elsiratják csendes alkonytájon
Fű, fa, virág, szellő, madarak.

Eichardt Károly.

KÉT TANULMÁNYUT.)

I.

Budapest és az ezredéves országos kiállítás.

Egy ezredéves küzdelem zárókövének tekinthetők a múlt évben rendezett ünnepélyességek és az országos kiállítás. Utóbbi előképe volt Magyarország multjának és jelenének, s erős bizonyossága annak, hogy Magyarország szedő és boldogabb jövő vár.

A kiállítás nagyszerűsége a fővárosba vonzotta az ország minden fiát. Mi, a tanügy férfiai, siettünk megragadni az alkalmat, hogy a vezetéstünkre bizott ifjuság ismereteit és tapasztalatait a főváros és a kiállítás megtekintése által gazdagítsuk, s e téren segítségünkre jött Zombor sz. kir. város közönsége, mely nagylelkű adományával lehetővé tette, hogy szegénysorsu tanulóink a tanulmányutban szintén résztvehessenek.

Harmucad magunkkal indultunk el szeptember

*) A zombori felső kereskedelmi iskola sajtó alatt lévő ez ideig értesítőjéből becsajátottak rendelkezésünkre e nagyérdékű és pompásan megírt cikket. — Szerk.

22-én, hogy öt nap alatt, a mennyire lehet, a fővárost és a kiállítást úgy általános, mint közgazdasági és kereskedelmi szempontból áttanulmányozzunk.

Első sorban Budapest fekvését óhajtottuk meg szemlélni; evégből ottlétünk első napján Budavárát néztük meg. A királyi várkertből, valamint a bástyákról tekintve, Budapest teljes látkepe tűnt fel előttünk, mely méreteivel és elragadó szépségével a szemléltre nézve feledhetlen marad. A budai hegyek, a Duna ezüstszávjára és a város háziorai felséges panorámába olvadnak egybe. A királyi palota, a várkert, a bástyaormokról nyíló kilátás, a Matyas-templom, a honvédszobor, mindmeggannyi ékessége Budavárának.

A Dunapart, melynek mindkét oldalát teljes hozzában néztük meg, pezsgő életével és élénk kereskedelmi forgalmával erősen leköté ifjaink figyelmét. Az új országház, a tudományos akadémia, Deák, Széchenyi, Eötvös és Petőfi szobra mély benyomást tettek. A nemzeti muzeum valamennyi tárlata, a főrendek ülésterme Munkácsy Honfoglalásával, az orsz. képtár, az új műcsarnok, Munkácsy „Ecce homo“-ja, a Feszty-féle körkép, a Pokol, Koszciuskó győzelme Raklaviczánál és Torma „Az aradi vértanúk“ című festménye bizonyára nem tevesztették el a hatást. Megtekintettük a budapesti áru- és értéktörsdét, mely mozgalmas életével felette tanulságos képet nyújtott. A színházak látogatása képezte az est programját. A Margitsziget árnyas fasorai és pompás fűrdője új erőt öntöttek a lelkes csapatba.

A kiállításnak majdnem minden egyes pontja a tanulmányozásnak, legalább is a meg szemlélésnek tárgyát képezte.

Az I. főcsoport, a történelem kiállítás, okmányok és más régiségek által Magyarország ezredéves kulturális fejlődésének főbb mozzanatait tüntette fel; célja volt a multak eseményeit felidézni; a nemzeti élet dicsőségeit és szenvedéseket egyaránt bőséges momentumait feltüntetni, hogy a mai nemzedék azokból buzdulást és tanulságot merítsen, a külföld pedig közelebbről ismerje

fog; alkalmat veszek magamnak, hogy a „Bácska” szíveségéből ez irányban felszólaljak és pedig a „Bácska”-ban azért, mert tudommal e lapot mérvadó gazdátársaim valamennyien olvassák, a jövő választmányi ülésig módjukban állhat az ügyhöz hozzászólni, szerény indítványomat esetleg hirtapilag is megvitatta, e helyett jobb és célszerűbb indítványt tenni.

Gazdasági egyesületünknek eddig is rendezett versenyei, díjazásai, katonai lóvásárai és nagy ritkán kiállításairól részletesen ez uttal megemlékezni nem kívánok, de talán nem veszik rossz néven, ha kimondom, hogy az említett egyesületi munkásságok nem részesültek oly mérvű érdeklődésben és részvételben, mint a milyen e kiválólag földmiveléssel foglalkozókból álló nagy vármegyében elvárható lenne.

Hogy gazdasági egyesületünk tevékenységének kellő alapja legyen, ahhoz mindenek előtt szükséges, hogy a vármegye törvényhatósága, valamint Baja, Szabadka, Zombor és Ujvidék városok törvényhatóságai fél százaléknál adót a gazdasági egyesületnek évenként megszavazzanak mindaddig, miglen a gazdasági egyesület pénztárába oly összeg gyűlend össze, hogy ennek kamatai és a tagdíjakból, az egyesület rendkívül fontos feladatainak megfelelő tevékenységet fejthet ki. A gazda közönségnek istápolása, haladása és megélhetése nevében, ezen adót nem szabad sajnálni. Pénz nélkül pedig boldogulni nem lehet.

Az egyet élén álló egyének működésüket eddig is pártállásra való tekintet nélkül gyakorolták, de szükségessé vált, hogy tevékenységüket ezentúl agrár irányban fejték ki, hogy akkor, midőn majd a gazdák életének érdekeit érintő ügyek jönnek elő, például az oláh buza beözönlését, vagy a szerb marha behozatalát, vagy az olasz borvám leszállítását kellend helyteleníteni, és ezeknek törvényes uton való megszüntetését óhajtja, ne ijedjen meg a gondolatától, hogy hátha valaki, vagy valahol megneheztenek, mert a gazd. egyesület okvetlenül kell, hogy távol állva minden pártpolitiktól, egyedül a kenyérkérdést tartsa szeme előtt, kizárólag kenyérpolitikát csináljon. Erre égető szükség van, minthogy a bekövetkező elszegényedés, a szegénységgel való küzdés esélyei, nemcsak az egyénekre, hanem a népek életére is veszélyesek, sőt végzetesek lehetnek.

Ezek előrebocsajtása után lehetne egyebeken kívül a következő munkaprogramra áttérni, melyet pontonként részletezve, mint megvitandó indítványt terjeszték tisztelt gazdátársaim elé:

1. A gazdasági egyet, hogy érdeklődést keltsen maga iránt, minden város és községben időszakonként más-más helyen tartsa választmányi üléseit és minden ilyen gyülekezési helyen közgazdasági fontosságú előadások tartására kérésnek fel a megyebeli tekintélyesebb gazdák.

2. A ló és csikó díjazáson kívül tartsanak külön borju díjazásokat, hogy a szarvasmarha állomány javitassék és szaporodjék.

3. Vármegyénk lötenyésztésének emelésére csak úgy lehet hatni, ha a ló értékesítés végett kevésbé számítunk a bizonytalan katonai lóvásárookra, hanem alkotunk egy nagyszabású lóvásárt a vármegye egyik alkalmas pontján, mint az érsekújvári, mint a Nyitra megyei gazdasági egyet

rendez minden év májusának első vasárnapján, a mely 14. évi fenállása óta világszerte híressé lett s az eladott lovak száma az idén is felülmúlta az 1800 darabot.

4. A munkás szocializmussal a gazdasági egyesületnek kell komolyan és alaposan foglalkoznia; a gazdasági egyesület legyen azon társadalmi organum, mely ezen kérdésben hivatása magaslatára kell hogy emelkedjék, mert ezen kérdés sokkal komolyabb, semhogy az továbbra is agyonhallgatható volna, mert a megoldást nem a szuronyokra kellene bízni, hanem lehetővé tenni, hogy azon munkásnak, a ki dolgozni akar, legyen a megélhetésre kenyere. Mai nap a gazdák szeme átalán a hatóságra van irányozva, mert mindenki sejtí, hogy ha csakugyan baj lesz, ettől várhat csak segítséget. A baj alatt a munkakerülők tulajdonosait gondolom és éppen azért a hatóságnak értem főleg a katonait; ezen oldalról támogatni kell a megszorult és nehéz küzdelemmel tengődő gazdát és a legveszélyeztetettebb helyeken rendelje ki aratásra, amugy is az aratókból szedett legény-séget. (Ezt különben a nméltóságú belügyminiszter ur június 13-án Makfalvay képviselő ur interpellációjára adott válaszában főképp az adófizetési képesség biztosítása végett határozottan megígérte.)

Néhány század elosztva a megyében elegendő — nem hogy learasson, de hogy — megszüntesse a dologkerülő és ennél fogva tulajdonosai szocialisták merev ellentállását. A gazd. egyesület kritikussabb időszakban permanens bizottságot állíthatna, mely az aratási állapotokat az egész vármegyében, a készülődéstől fogva a lefolyásig, figyelemmel kísérené és oda, ahol baj van, a hatóság segítségét kikérné.

5. A gazd. egyesület aratógép-versenyeket rendezzen, még pedig évenként jó előre, rozson és őszi árpn, ezek 1—2 héttel előbb érnek a buzánál. Ez is fontos ellenszere lenne az arató sztrájkoknak, — részben mert a jó gépekkel aratásra alig kell több embererő, mint a mennyi a cselédségből kikerül; de főleg azért, mert megtörné magát az indokolatlan sztrájkot; a dolgozni szerető munkás elfogadná a gazda méltányos feltételeit, a munka-kerülő pedig érdeme szerint felsülne.

6. A gazd. egyet hitelszövetkezeteket létesítsen Pestmegye formájára.

7. Az országos gazda szövetségbe lépjen be, a melybe immár hazánk legtartózkodóbb, a Szolnok-Doboka megyei gazd. egyet is belépett, hogy karöltve az ország valamennyi gazd. egyesületével, midőn p. o. az idegen gabona behozataláról, a magyar lisztnek a cseh vagy tyrolói fogyasztók általi megszorításáról és megvámolásáról, vagy a magyar termény vámjának telemeléséről van szó, tekintélyének egész súlyával léphessen fel, ne engedje az ausztriai gyári áruknak keletre való exportálása végett a mi gabonánk árait a minimumra leszorítani az idegen gabona behozatala által.

8. A gazd. egyesület reszortjába tartozand még kiállításokat létesíteni, a megye különböző pontjain, minél többet, minél gyakrabban és minél egyszerűbbeket; előmozdítani az okszerű szőlő-teresztést, a befásítást a közrehatni mindenképen stb. A mezőgazdasági válságon, mely legnehezebben sújtja a jó részben eladósodott

középbirtokosokat, sajnos még nem vagyunk túl. Még azoknak is, kik magasabb intelligenciájuk vagy a körülmények szerencsésebb alakulása következtében megállták a helyüket, még idejekorán kell gazdaságukban új kereseti forrást nyitniok. A szőlő, de főleg a gyümölcsstermelés nagy előnyöket nyújthat még hazánknak, mert viszonyaink kedvezőek és a fogyasztás növekedő irányzatot mutat.

Ezekben körvonaloztam volna nagyjában gazdasági egyesületünk legközelebbi és részben sürgős munkaprogramjaira vonatkozó indítványomat, melynek gyakorlati keresztülvitelével nézetem szerint gazdasági egyesületünk életébe új erőt, új életet lehetséges bevinni. A ki mást és jobbat tud, álljon elő vele s én hálás elismeréssel emelek előtte kalapot.

Kula, 1897. június hó 17. én.

Rác György.

Ujdonságok.

Kinevezés. Dr. Vojnits István főispán Latinovits Szaniszló fővárosi m. kir. államrendőrségi tisztviselőt vármegyei közigazgatási gyakornokká nevezte ki s szolgálatátelre a palánkai járási szolgabírószákhöz osztotta be.

Szerb kongresszusi választások. A szerb egyházi kongresszusra küldendő képviselők választása vármegyénk területén f. hó 21-én, hétfőn ment végbe. Lapunk zártáig a következő választásokról értesültünk; világi képviselők megválasztottak: a zombori kerületbe dr. Drakulits Pál, az ó-sztapári kerületbe dr. Pavlovits Simon, a zsablayi kerületbe Csirics Milán ujvidéki ügyvéd, az ó-becsei kerületbe dr. Malesevit István zentai ügyvéd, a palánkai kerületbe Gosztoics Pál ujvidéki ügyvéd. Egyházi képviselők megválasztottak: a zombor-ó-sztapári kerületbe Kupuszárevits Lyubomir zombori esperes, az ujvidék-palánkai kerületbe Popovits Bozsidar ujvidéki lelkész, az ó-becse-zsablayi kerületbe Borota János ó-becsei lelkész. A választások Ó-Sztapáron ejtettek meg. Hire járt, hogy a választáson zavarások és rendetlen-ségek lesznek. Ezért a nagyszámu csendőrségen kívül egy század katona is kivonult erre az alkalomra Ó-Sztapárra. A választás rendben folyt le.

Történelmi társulati ülés. A Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat, mint lapunkban jelezve volt, f. évi június 19-én ülést tartott. Az előki tisztelettel Csirfusz Ferenc kir. tanácsos, alelnök töltötte be, aki mindenekelőtt bejelenté, hogy Schmausz Endre szabadkai főispán az egyet elnökségéről lemondott. A lemondási okirat felolvasása után dr. Grünert Samu, Kozma László orsz. képviselő és id. Mihályi János felszólalásai folytan határozatba ment, hogy Schmausz főispán lemondásának visszavonására kéressék fel, s amennyiben erre nem volna bírható, neki, az egyet alapítása és fenntartása körül szerzett érdemeiért köszönet és elismerés szavazása fog a később megtartandó társulati közgyűlésen indítványoztatni. Az ülés további folyamán a többi közt Vojnits István dr. főispán és gr. Chottek futaki uradalmanak a társulat tagjai sorába való belépése örvendetes tudomásul vétetett. Elhatározta továbbá az ülés, hogy a Szilágyi Sándor miniszteri tanácsos, kiváló hazai történetírónk jubileuma alkalmára veretett emlékérmékből egy példányt a társulati múzeum számára megrendel, a vallás- és közokt. miniszteriumhoz az eddigi támogatásért köszönet levelet, segély iránt pedig — a közgyűlés útján — kérvényt fognak intézni. Végül egyéb folyó ügyek mellett az elnök örvendetesen közölte a választmányiul, hogy társulatunkról kezd tudomást venni, a titkár pedig arról tett jelentést, hogy a társulathoz főleg családi (nemességi) birtok és privilegialis ügyekben számos megkeresés érkezik s amelyek elintézése által a társulat köztevékenysége nemcsak tudományos értekbén, hanem hasznosságban és népszerűségben is napról-napra növekszik. A társulat ez idei közgyűlése f. évi december hóban fog megtartatni.

Köszönetnyilvánítás. A zombori iparos dalárda f. évi június hó 16-án rendezett dalostélyén felléptek: Csirszka Konrad (Bezdán) 1 frt, Kuzmán Miklós (Bezdán) 1 frt, Frey Imre 1 frt, Morber György 1 frt, Weisz Henrik 1 frt, Vulf Antal 1 frt. — Fogadják a nemeslelkű adakozók, nemkülönben Aman Ferencné urnó, ki szíves volt az estélyen zongorakiséretével közreműködni, ez uton is a dalárda hálas köszönetét. — A zombori iparos dalárda.

Kirándulás ns.-militicsre. A kereskedelmi miniszter f. hó 13-án kelt 31370. számú magas rendeletével a ns.-militicsi fűrdőtársaság kérelmére megengedte, hogy f. hó 27-től kezdve minden vasár- és ünnepnapon a d. u. 2 óra 40 perckor Nemes-Militicsre induló tehervonat személyszállításra is használtassék s ezáltal mód nyujtassék főképpen a zombori közönségnek, hogy az immár alkalmas órában induló vonattal minél tömegesebben vehesse igénybe a Nemes-Militicsre való kirándulást.

Sport-hírek. Gerencsér László a zombori sportegylet tagja vasárnap a prágai nemzetközi versenyen mérkőzött Kurt Doerry-vel németország bajnokával. Tudósítást még nem kaptunk. F. hó 27-én pedig a M. A. C. (Magy. Ath. Club) versenyén fog résztvenni, hol az Andrassy vándor díjat vési. — A Z. S. E. a múlt heti választmányi ülésén versenyének propositióját lényegesen megváltoztatta. A tornát nyújtó és külön korlát tornászásra osztotta tisztelet-díjjal. A vivó versenyt nyílt (országossá) tette. Az úszóversenyén a 3 kmes versenyt „Ferenc-esatorna bajnokságá”-ra változtatta esetleg tisztelet díjjal. Elfogadták dr. Tatits P. és Auer A. által kidolgozott költségvetést és azt 577 frtra egészítette ki. Megállapította továbbá a július 4-iki sportverseny-bíró-ságot. Diszelnök dr. Vojnits I., Szemző L., Sándor B. és Schmausz E. Versenybírószág: Gozdu E., dr. Molnár K., Széchenyi J., Kozma L., Zákó M., dr. Balogh E., dr. Alföldy G., dr. Czvetkovits P., Delics M. alezredek, Fodor P. őrnagy, Piukovits J., Karácson Gy., Schlagger Gy., Medveczky Zs., dr. Bruck A. Jury a vivásnál: elnök I., Szemző L., Sándor B., Ráisz L., dr. Zákó I., dr. Alföldy A. Jury az athletikánál: elnök Györfy G., tagok dr. Tatits P., Bosznay D., dr. Sajtos S., Ráisz

meg Magyarország történetét, s ama szolgálatokat, melyeket az az európai civilizáció érdekében tett.

A három épíletesoport, melyben a történelmi kiállítás elhelyezést nyert, hű kifejezője ama kornak, melynek régiségeit magában foglalta; a román stílyben épült rész a vezérek és az Árpád-házból származó királyok korát öleli fel, a góth stílyben épült rész a vegyes királyok idejéből megmaradt emlékeket őrzí, a renaissance stílyt kifejező épület pedig az újkor emlékeit foglalta magában.

Valóságos ábitattal szemlélte az ifjuság a mult emerekeit, s a bálmat és az elragadtatás hangján emlékeztek meg ama történelmi alakokról és időről, melyeknek emlékeit itt megörízve látták és a melyeket az iskolában a tanár előadásaiól tanultak alapján itt megtestesítve szemlélhettek. A nemzeti önérték és önbizalom fejlesztésének hathatós eszköze volt a kiállítás emere részének megtekintése.

A II. főcsoportban, a jelenkori kiállítás részei között első sorban a kereskedelem-, pénz- és hitelügy csarnoka érdekelt bennünket legközelebről. A régi kereskedő világ házainak, főleg a löcei és kézmárki épületeknek motívumai alapján tervezett pavillon kiváló figyelmet érdemelt. A kereskedelem multjának és jelenének számtalan eszköze és intézménye ritka tanulságot nyujtott a gyakorlati pályára lépő fiataloknak.

A bankok gazdag mintafelszerelése, különféle irodai berendezések, könyvek, okiratok, érem- és pénzgyűjtemény, mindmegannyi lekötött figyelmet tárgyaltak. A budapesti áru- és értéktörzse a kereskedelmet szolgáló intézményeinek gyűjteménye, a csomagolási és raktározási osztály, a reklámterem hó ismereteket nyujtott és ügyes, választékos berendezése által nemcsak az értelemlre, hanem a kedélyre is hatott.

Sorát ejtettük ezután a pavillonok nagy csoportjának. A fővárosnak pazarul épített pavillonja, a horvát műcsarnok értékes és szép festményeivel, a horvát iparcsarnok, mely maga is egy kis önálló kiállítás volt a kiállítás területén, az ünnepélyek csarnoka, a zenepavillon,

a fiemei köolajfőnömitő társaság csarnoka, a szeszipar kiállítása, a sajtó pavillonja, tenger lakóit tartalmazó aquarium, a kinoszkóp, az építő-vas- és fémipar, a bányászati és kohászati, a különféle vasművállalatok csarnoka, a posta, táviró és telefon, a gépkiallítás, a papír- és sokszorosító-ipar, a közoktatástügy, az emberbaráti intézetek, a balneologia, a mezőgazdasági csoport számtalan és gazdag pavillonja, a hadászati és tengerészeti kiállítás stb. nem kisebb érdeklődést keltettek.

Külön említjük fel a bosznia-hercegovinai és a közlekedésügyi részt, valamint a nagy iparcsarnokot, mint a melyek kiváló tanulmányunk tárgyat képeztek. Bosznia és Hercegovina, mely rövid idő alatt az ipar és kereskedelem terén óriási léptekkel haladt előre és kivitel kereskedelmünk egyik fontos piacát képezi, bennünket annál inkább érdekelt, mert abiturienainknak ott hó és hálás tere nyílik a kereskedelmi pályán, s ezért alaposan szemügyre vettük e tartomány terményeit, hogy azokkal minél inkább megbarátkozzunk. A közlekedésügyi pavillon, mely a modern kereskedelem forgalmi intézményeinek valóságos tárháza, érdeklődésünket nagy mértékben kötötte le. Végül az iparcsarnok gyári és kézműiparunk remek gyűjteményeivel, ügyes, változatos és felette izléses berendezésével a szemlélőnek nemcsak hű fogalmat nyujtott iparunk fellendüléséről, hanem egyuttal kellemes szórakozást is nyujtott. Itt különös érdeklődésünk tárgyát képezte a zombori iparosoknak, szám szerint huszonegynek, készítményei, melyeknek látása önértékkel és büszkeséggel töltötte el a zombori fiukat.

Ekként végigjárva a diszes csarnokokat és pavillonokat, megismerkedvén szép fővárosunk nevezetességeivel, hó ismeretekkel és tapasztalatokkal gazdagítva és az öt napi ottlét feledhetlen emlékével tértünk haza, hogy az iskolai tanulmányokat szélesebb látókörrrel és megizmosodott ismeretekkel folytassuk.

Novákovits Izidor.

(Folyt. köv.)

Mellé

L. Intéző dr. Zákó I., Szt. Duchon. — országos vers. Dr. Vojnits I. díjak adását gyűjtenek. Es kisasszonyok telet. — Au utazott föl Bu (Budapesti I. versenyen res

Valtoz

A zirci apát az ottani zirci fehérvári he főgimnáziumi

Gyasz

Alulírottak fia ferj, gondos a kiérdemelt resz birtokos mellett, életén 53 évi tanító órákor történt folyó hó 15-én ben örök nyu mise aldozat felkeltővéert a 1897. június 1. Özevy Braun Braunhoffner Antonia ferj. Hoffner Katalin Jozsef gyerme Anna Braunhoffner Ferenc Hoffner Bela, Jolánka, Benedek Ferenc, Heine Mariska unoka

A zenti

taiak régi va határtalan. En nasiumot már szíteni. A dolg Wlassics minisz vaes Pal zenti megteremtette mar megyéink egyesítve a zen

Kegyur

kegyuri bizotts tartott. A tárg tezetst nyertek nak f. e. 500. nak történt felt az egyházi fóh másul vetetet autonómiai sze képviselő kijel Nep. Janos, gr jelöltettek ki. tagnak indítva levő temetőt. Fejer Gyula ap detett ki, hog körülfékkerték. 1896. szamu adományozandó iskolaszolgá ne küldetik. — 20 határozata 25 t ban. Köszönet szobrára vonat tani szobor kiá közó költségeit f. évi 4663. sz zsefné és tarsá végrendelet er tetik. — Fót a

Benus és István frt 40 kros alj jesztenek. Kaó tése, melylyel szerzása után utalványozasa plebanos előtr mellekpeületein. A tatarozás ele tése a 15. sz. b lekos bérosszegyában. A beba betérjeszi a bol arverési hirdeté kezelőségének j berbedása iratú kervenye 2. sz berbedása iratú — Penzár keze bolthelyiség ala tatarozás elrende frt kölcsönnek e engedélyezése ir kezelőségének e hajtasa tárgyak megkerestetik. — 1896. évi megv vették. — Kalv vetés. Fejer Gy Falcione Gusztá stációk kijavítá

Eljegye

aljegyzője a nap Olga kisasszony rendőrfelügyelő

Gubóbe

helybeli raktárú százával lathato raktár előtt, hog Roppant kellem bevéltás előtt ne

L. Intéző dr. Tatits P. Indító dr. Sajtos S. Időmérő dr. Zákó I., Sztankovits Sz. Célbíró Bosznay D. Orvos dr. Duchon. — A Z. S. E. által jul. 3—4-én rendezendő országos verseny iránt már most is nagy az érdeklődés. Dr. Vojnits I., Szemző I. és Gerencsér L. urak tisztelet díjak adását ígérték meg. A hölgyek díjára is nagyban gyűjtöttek Esztergamy I., Paul M. és D. és Tunner V. kisasszonyok. Számos bpesti egyesület ígerte meg részvételét. — Auer A. a Z. S. E. fiatal tagja vasárnap este utazott föl Budapestre, hogy a „Bp. III. k. T. és V. E.“ (Budapesti III. ker. Torna- és Vívó-Egylet) 24-iki uszó versenyen részt vegyen.

Valtozás a bajai zir.-ciszt. rendházban. A zirci apát Szency Győző bajai főgymn. igazgatót és az ottani zirci rendház főnökét hasonlító minőségben Székesfehérvárra helyezte át és helyére Fölker Gusztáv bajai főgymnáziumi tanárt nevezte ki.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentjük a szerető férj, gondos apa és gyöngéd nagyapa Braunhoffner Ferenc kiderült rom. kath. kántortanító, a koronás érdemkereszt birtokosának a halotti szentségek ajtatos felvétele mellett, életének 76. és boldogházasságának 42. évében, 53. évi tanítói szolgálat után folyó hó 13-án délutáni 1 1/2 órakor történt gyászosan elhunytát. A boldogult bült tetemei folyó hó 15-én délután 3 órakor fogták az itteni sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat f. é. június hó 15-én reggeli 10 órakor fog lelkeldvért a Mindenhatóknak bemutatni. Rác-Militics, 1897. június hó 13-án. Áldás, beke lengjen porai felett. Özvegy Braunhoffnerné szül. Heimburger Katalin neje. Braunhoffner Anna férj. Heine Ferencné. Braunhoffner Antonia férj. Bene Istvánné. Braunhoffner Ferenc, Braunhoffner Katalin férj. Gebhardt Györgyné. Braunhoffner József gyermekei. Braunhoffner Ferencné szül. Rubind Anna. Braunhoffner Józsefné szül. Kákonyi Erzsébet menyei. Heine Ferenc, Bene István, Gebhardt György, vejei. Braunhoffner Béla, Braunhoffner Jenő, Braunhoffner Válik, Bene Jolánka, Bene Pistika, Heine Irén, Heine Krisztina, Heine Ferenc, Heine Ilona, Heine Nellike, Heine Annuska, Heine Mariska unokái.

A zentaiak öröme. Végre beteljesedett a zentaiak régi vágya s hogy beteljesedett, a zentaiak öröme határtalan. Emellettük többször, hogy a zentai algymnasium már évek óta főgymnasiummá akarták kiegészíteni. A dolog eddig nem jutott dűlőre, most azonban Wlassics miniszter és Zenta város aldozatkezsége Kovacs Pal zentai orsz. képviselő buzgó utánjárása folytán megteremtette a kellő eredményt. Szeptember hó 1-én már megnyílik az V. osztály s így fokozatosan ki lesz egészítve a zentai algymnasium főgymnasiummá.

Kegyuri bizottsági ülés. Zombor város kegyuri bizottsága június hó 20-án rendes közgyűlést tartott. A tárgysorozat egyes pontjai a következők elintézését nyertek: A kalocsai főt. egyházmegyei főhatóság-nak f. é. 500. számú leirata az 1895. évi számadásoknak történt felülvizsgálása tárgyában. A számadásokat az egyházi főhatóság helyeseknek találta; a leirat tudomásul vétetett. — Az egybehivandó országos kath. autonómiai szervező gyűlésre küldendő négy kegyuri képviselő kijelölése. Gróf Karolyi István, gróf Zichy Nep. János, gróf Chottek Rezső id. és báró Rédl Lajos jelöltettek ki. — Dr. Fratricsevits Aszt Vince bizottsági tagunk indítványa a Szt.-Rökushoz címzett sírkertben levő temetőőr udvarának körülkerítésére tárgyában. Fejer Gyula apát elnökle alatt 5 tagu bizottság küldetett ki, hogy meggyőződjék, vajjon szükséges-e a körülkerítés. — Zombor város tanácsának 16036/1896. számú végzése Jäger Mihály volt iskolaszolgálat adományozó kegydíj tárgyában. Jäger Mihály soha iskolaszolga nem levén, a kervény a tanácsnak visszaküldetik. — Zombor város törvh. biz. m. é. 260. számú határozata 25 főt birtokvaltozások illeték leiratása tárgyában. Közönnel tudomásul vétetik. — A Szent-Haromság szobrára vonatkozó tervrajzok és költségvetések. A mostani szobor kijavítására határozatott el; az erre vonatkozó költségvetés elfogadtatott. — Zombori kir. trvszék f. évi 4663. számú végzése Gyurkovits Schvraikin Józsefné és társai, özv. Beretts Andrasné és társai elleni végrendelet érvénytelenítése tárgyában. Tudomásul vétetik. — Főt. apát-plebanos előterjesztése néhai Klémits Benus és István 250 főt 80 kros, ugy Veiner István 70 főt 40 kros alapítólevelével felterjesztése tárgyában. Felterjesztetnek Kalocsára. — Főt. apát-plebanos előterjesztése, melylyel bemutatja egyházi szerek és ruhák beszerzsése után felmerült 62 főt 66 kros számlának kiutalványozása iránt. Kiutalványozatik. — Főt. apát-plebanos előterjesztése a plebanialakhoz tartozó összes melleképtelteleinek alapos tatarozás elrendelése tárgyában. A tatarozás elrendeltetik. — Purman Alajos előterjesztése a 15. sz. borthelyiség után esedekessé vált hátralekosszág behajtása iránt teendő intézkedés tárgyában. A behajtás elrendeltetik. — Pénztár kezelőse betérjeszt a borthelyiségeknek haszonbérbeadása iránti árverési hirdetmenyt. Tudomásul vétetik. — Pénztár kezelőseinek jelentése az összes borthelyiségek haszonbérbeadása iránt. Tudomásul vétetik. — Veliczky Mihály kervénye 2. sz. borthelyiségeknek 6 évre leendő haszonbérbeadása iránt. Hat évre, évi 80 frttrt bérbe adatott. — Pénztár kezelőseinek előterjesztése a 15., 19. sz. borthelyiség alapos tatarozásának elrendelése iránt. A tatarozás elrendeltetik. — Amstadi Mihály kervénye 1200 főt kölesönnök évi 100 főt részletekben törleszthetőségének engedélyezése iránt. A kervény elutasított. — Pénztár kezelőseinek előterjesztése hátralekosszág jár. mikénti behajtása tárgyában. A tanács a hátralekosszág behajtására megkerestetik. — Zombor város tanácsának átírata az 1896. évi megvizsgált számadások tárgyában. Tudomásul vétetik. — Kalvária helyreállítására vonatkozó költségvetés. Fejer Gyula elnökle alatt Falcione Lőrinc és Falcione Gusztáv küldettek ki a kalváriai kápolna és stációk kijavításának házilag leendő eszközésére.

Eljegyzés. Ifj. Bácskai József O. Becse község aljegyzője a napokban tartotta eljegyzését Marjanovics Olga kisasszonnyal Marjanovics Alajos német-palánkai rendőrfelügyelő kedves leányával.

Gubóbevéltás. A múlt héten kezdtek meg a helybeli raktárnál a selyemgubóbevéltást. Napoként százával láthatók a különböző községbeli emberek a raktár előtt, hogy fardozásaik gyümölcsöt megkapják. Roppant kellemetlen reájuk nézve a sok esőzés, mert a bevéltás előtt nem tudják hová elhelyezni a gubókat.

Értesítés. A helybeli izr. népiskolában az évről vizsgák f. hó 27-én d. e. 9—12-ig a 3. és 4., d. u. 3—5-ig az 1. és 2. vegyes osztályban, 29-én pedig d. e. 9—12-ig az 5. és 6. leányosztályban fognak megtartatni, melyekre a t. szülők és tanügybarátok tisztelettel meghívottak.

Eljegyzés. Steinbach Sarolta kisasszonyt Petrovácról eljegyezte Müller József Vrbanyáról.

A „Zombori Hírlap“ ezental hetenket csak egyszer, minden vasárnap jelenik meg. Előfizetési árát is leszállította 5 frtra.

10 éves találkozó. Fölkérítettük a következő sorok közlésére: Azon tanulóársak, kik Halason 1887. évi június havában érettségi vizsgát tettek, sziveskedjenek f. évi július hó 1-én d. e. nevezett város nagyvendéglőjében megjelenni és tartózkodási helyüket Kozma Dezső bács-feketegyji jegyzővel azonnal tudatni.

Halalozás. Schneider Lajos 1848—49-iki honvédluszárr 68 éves korában folyó hó 13-án Torzsán meghalt.

Iskolás gyermekek mulatsága. Katymáról írják lapunknak: E hó 16-án délután 4 órakor ritka szép élvezetet nyújtott a katymári intelligentiának Véghe Rezső tanító lelkes fáradozása. Nevezett tanító ügyes bunyevác tanítványai ugyanis magyar nyelven előadták a honfoglalást a katymári „Vodica“-nal. A ki nem élvezhette a gyönyörű előadást, alig képes elhinni, hogy tisztán iskolai oktatás útján annyira vigyék bunyevác gyermekek, hogy teljesen tisztán beszéljenek magyarul. Hála és elismerés Véghe tanítónak ezen őnzelen hazafias fáradságaért, mert többi tanítványai is meglehetősen tanulnak meg magyarul iskolájában. Ilyen gyermekek, kik Véghe tanító kezei alá kerülnek ki, aligha fognak férfikorukban arra törekedni, hogy Svatopluk birodalmát állítsák vissza. A gyönyörű costumök Schöfer Jánosné, jegyzőné és dr. Király Iuréné orvosné urnők ügyes kezeinek művei. Most, midőn egy új ezredvet kezdünk, mi sem lelkesebb gyermekekre és felnőttekre egyaránt, mint visszaemlékezés őseink mult dicső tetteire, melyekkel az elmult ezredév alapjait megvetették.

Nem jött pesti posta. Vasárnap reggel általános volt a panasz, hogy nem jött pesti posta. A kik sóvárogva várják reggel az esti lapokat, azokat bizony szomorúság fogta el. Siettek maguk a postára és sehogy sem akartak beletörődni abba, hogy kivételesen 8—10 órával hátra maradnak a világ folyásától. Pedig basztalan volt a tudakozódás. A mogorva és mosolyó (ki a milyen) postások lakonikusan csak azt válaszoltak: nem jött pesti posta. „Hát mért nem?“ — kiáltott fel bősztünten egy ur, a ki egész délelőt az esti lapokat szokta bujni. „Csak azért, csak azért... mert a Pestről Szabadkára érkező hajnali vonatnak baja esett.“ — Állítólag kisiklott s így a Szabadkáról Zomborba érkező vonattal megszakadt az összeköttetés. A bősztült ur morgott valamit és kiment a parkba sétálni.

Zivatar. Torzsáról írja levelezőnk: Csütörtökről péntekre virradó éjjel borzostó zivatar vonult el községtünk felett. A villámok majd egy óráig tartott és többször lecsapott, nevezetesen az uton lévő sürgönyrudakba, hol hármat villámká tört, részint megcsontított, sőt a táviróhivatal villámfogó-csúcsait megolvastotta. A roppant záporosó a vetésekben is nagy kárt tett.

Szocializmus az Alföldön. Bajáról írják: A szocializmus, mely eddig Baja vidékét érintetlenül hagyta, most hirtelen föltámadt a környéken. A vidék birtokosai és bérlői közt évek óta sokásban van, hogy az aratók már jóval az aratás előtt szerződést kötnek. Az idén a gabona gyöngébbnek mutatkozott, hát az aratók, a kiknek a bérén kivül a kepe jut fizetés gyanánt (kepe: az a porció, mely a levágot gabonából természetben illeti a munkást), valamivel nagyobb bért követeltek, a mit a birtokosok meg is adtak. De hirtelen, közvetlenül a munka megkezdése előtt, mintha paranasszóra történt volna, mindenütt fölmúrdták a munkát. No ha a hetven krajcárnyi munkabér helyett sokan egy forint ötven krajcárt ígérnek, a munkások nem dolgoznak. Agitátorok járnak faluról-faluras izgatják a népet. Különösen Bács-Madarason nagy a veszedelem. Ebben a községben több mint 400 család kötött már eleve munkaszerződést, és aztán midnyájan megszegték. A szátrajkolók revolverrel, hátval feyegettek azokat, a kik munkába állnak. A községek birtokosai tegnap tanácskozássra gyűltek össze, melyen elhatározták, hogy az imminens veszedelem elhárítására gyors segítséget kérnek a kormánytól. — Más forrásból még a következő tudósítást kaptuk: A bács-madarasi szocialista munkások a Schön és Milkó ottani nagybérlőkkel kötött aratási szerződéseket fölbontották s feyegetőleg követelték a robot-munka besztintetését, a három forintos napszám megállapítását, a munkaidő tementes redukálását. A munkába lépni óhajtokat életveszélyes feyegetésekkel visszatartják. Zomborba katonaságrt sürgönyöztek. Juliskaházán, Bikity-Borsodon 120 aratómunkás bontotta föl ma a szerződést.

Selejtezett iratok eladása. A zombori kir. pénztgyigazgatóság által selejtezett iratokból mintegy 50—60 métermáza papir nyilvános árverésen akár egyben, akár 10 métermázsánként a legtöbbet ígérőnek eladatni szándékozván, ezen árverés megtartására újabb határidőül folyó évi június hó 24-ike délutáni 3 órája títetik ki. A pénztgyigazgatóság felhívja mindazokat, kik ezen árverésen részt venni óhajtanak, hogy a csak szóbelileg megtartandó árverésre kitűzött határidőben az árverés helyszínén (adófelosztólamási bizottság helyiségebe) jelenjenek meg és bavatpénz fejében készpénzben 10 frtot tegyenek le. Az árverés tárgyát képező papír bármikor megtekinthető és e célból a hivatalos órák alatt alulírott kir. pénztgyigazgatóságánál kell jelentkezni. A papir a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz lefizetése mellett oly kötelezettséggel fog eladatni, hogy vevő köteles a papirt az árverést követő 8 napon belől saját költségén a mostani helyéből elhordani. Az árverés alkalmával a papir egységes ára métermázsánként fog megállapitanni. Kikiáltási ár métermázsánként 6 frt.

A szocialista mozgalmak. A bajai járás szocialista mozgalmai nagyobb számú csendőrség összpontosítását tettek kívánatossá. Kleiner Gyula csendőrhadnagy 25 csendőrrrel Bikityen állomásozik s innen ellenőrzi a mozgalmakat.

Tűz. A múlt napokban éjjelkor tűz kiáltás riasztotta fel Torzsa községét és nagy riadalmat okozott, de egy szinnél több nem égetett meg, mert — dicséretére legyen mondva — ily esetben az egész község rögtön talpon van.

A pincérek tizparancsolatja. Pázmány Dénes, közéletünk e jeles alakja a napokban egy igen szellemes cikket írt a „Magyarország“-ban „Pincér káté“ c. alatt. A cikk befejezéséül igen elmeszen tizparancsolatban állítja össze a pincér kötelességeit. A tizparancsolat, melyet a zombori pincérek figyelmébe ajánlunk, így hangzik: I. A vendéggel légy előzékeny és türelmes, mert ne feledd, hogy a vendégek adományaiból élsz. II. Tiszta, száraz abroszt teríts a vendég elé és épp oly asztalkendőt adj neki. III. Ügyelj, hogy az asztalról ne hiányozzék só, paprika, bors, mustár, kenyér és fogvájó, azonkivül ha hidegbust, halat, vagy salátát szolgálsz föl, tedd azonnal az asztalra az olaj- és ecet-tartót. IV. Gondoskodj friss vizről, nyáron ezenkivül darabokra tört jégről; a fehér bort mindig hidegen, a vörös bort szoba-temperatura (15 fok körül) szerint szolgálj föl; a pezsgőt jégbe kell hűtened, de nem szabad megfagyasztani, a dugót zaj nélkül kell eltávolitnod és a palackot asztalkendővel körültekintően és így öntöd poharakba, lassan, hogy habot ne eressen. V. Minden tányért, minden poharat, minden evőeszközt előbb vizsgáld meg, hogy fényesek-e — tiszták-e? Minden ételhez egyidejűleg a megfelelő evőeszközt oda kell adni. Jegyezd meg, hogy az a pincér, a ki p. o. a leveshez nem tesz kanalat, örökre el van kárhozva. VI. Csak oly ételt kínálj a vendégnek, melyről meggyőződöttél, hogy jó van elkészítve és még nem fogyott el. VII. Etelmaradékot, vagy a tányért a vendég elől soha se vidd el addig, míg ez külön jelt erre nem ad. Jusson eszedbe itt Schiller, a ki azt írta volt: Nur nicht kapkodieren. VIII. Maradék borokat vagy sört föltámasztott hordóból jórávaló vendégek fel ne szolgálj. Ezt a szót: „Hansli“ pedig felejtse el örökre. IX. Többet számítani fel a vendégrek, mint a mit fogyasztott, a pincérbecstlet ellen való véték. X. A vendégnek segítsd felvenni a felöltőt, add át kalapját, botját, esernyőjét s meghajta magadat, mondd neki: egészségére kívánom!

Művészet és irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ június 20-iki száma 31 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Az angol királynő hatvanéves uralkodásának jubileuma“ (Viktoria királyné különböző időköl való arcképeivel és képekkel a királynő életéből). — „Viktoria királynő naplója.“ — „Francia költőköl.“ Költemények. Sully Prudhommeól, Lucien Patétól és Eugène Manueltól, fordította Szász Bela. — Regénytar: „Polgárháború.“ Regény. Irta Rákosi Viktor (Linek Lajos rajzaival). — „Az uszó sziget.“ Verne Gyula új regénye (a francia kiadás eredeti illusztrációival). — „Magyar katonai akadémia.“ — „A sziam király.“ (Csulalongkornkirály arcképevel). — „Novi-Bazár“ (képekkel) Szokolai Kornéltól. — „Kneipp Sebestyén“ (arcképpel és képpel). — „Wolter Sarolta“ (arcképpel). — „Kerekpáros virágkorzó“ (képekkel, Weinwurm és Erdélyi fényképei után). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Ujdonságokkal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV., egyetemutca 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félre csak 1 frt 20 kr.

A Zenélő Magyarországnak június 15-iki XII. füzeté kedves meglepetést hoz a zongorázó közönségnek. E füzet tartalmazza: I. Lányi Ernő, a legnevesebb magyar dal szerzőnek „A Tiszának jaj de mely a fenéke“ című remek szép dalát. II. Yven Ch-tól a ma elismert legkedvesebb tánczeneszerzőnek „Souvenir de Budapest“ című pompás és dallamgazdag keringőt. III. Zsadányi Armand átiratában „Zaporesó csak egy szakad“ szövegű kedves szerb dal. Ily gazdag választékát adja a legjobb zenemű ujdonságoknak a Zenélő Magyarországnak minden egyes füzeté, mely zenemű folyóirat ma már legnevesebb zeneszerzőink legelőkelőbb gárdáját csoportosítja maga köré. Minden füzet 10—10 oldal zenét ad. Egy-egy füzet ára bérmentes küldéssel 22 kr. Hat ily füzet képez egy negyedévi folyamot 60 oldal zenével 1 frt. Előfizetheti az ép most meginduló III. és előző évnegyedekre, ugy a korábbi évfolyamokra is a Zenélő Magyarországnak kiadóhivatalában Budapestben, VI. Csenyery-utca 62. a., honnan megismerésre mutatóvanszámot bárkinek ingyen és bérmentve küldenek.

Füredőbe utazók figyelmébe. A nyári évszak alatt sokszor előfordul, hogy valaki családját otthon hagyva, elutazik valami füredőhelyre, vagy pedig, hogy a család egyes tagjai külön helyen üdülnek. Az is előfordul, hogy valaki csak néhány napra utazik el s mindez esetekben előfordul az a kellemetlenség, hogy vagy az egyik, vagy a másik része kénytelen nélkülözni az ő megszokott lapját. Mivel a hírlapok általában csak egész hónapokra szoktak előfizetéseket elfogadni, e bajon segített az Egyetértés kiadóhivatala, mikor néhány év előtt meghonosította nálunk a turista előfizetést, mely abból áll, hogy bármily rövid időre is elfogad előfizetéseket s ez idő alatt is akár naponkénti tetszés szerint meg lehet változtatni a címzést. Ha például valaki előre megállapítja utitervét s tudja, hogy mely napokon hol fog tartózkodni, egyszerűen beküld az Egyetértés kiadóhivatalához annyiszor 6 krt, a hány napra kívánja a lapot s egyuttal megírja, hogy mely napokon hová küldjék a lapot. Ily módon mindenütt pontosan meg fogja kapni az Egyetértést az ő megszokott változatos és előkelő színvonalu tartalmával. Ettől eltekintve is gondoskodott az Egyetértés kiadóhivatala arról, hogy lapját ugy a bel mint a külföldön minden jobb kávéházban és étteremben, a füredő olvasótermekben és az újságárusoknál meg lehessen kapni. A ki tehát otthonától távol olvasni akarja a lapot, az keresse csak a feentit helyeken.

A közönség köréből.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!
A „Bácska“ f. év június 11-én kelt 45. számában germanizálás cím alatt egy csekélységgel megfoglalkozó kis tudósítás jelent meg, melyet több tekintetből megjegyzés nélkül nem hagyhatok; s bizom benne, hogy mélyen tisztelt szerkesztő ur jog- s igazságérzete ezen sorok számára b. lapjába helyet fog szorítani.
Hogy én adminisztrátori minőségben működő káplán, vagy tisztán adminisztrátor, avagy pusztán káplán

vagyok-e, az a dolog lényegén mit sem változtat; sőt tudva azt, hogy más embernek más az izlése, egészen tudósító urra bízom, tartson engem annak, a minnek tetszik. Az adott szövegezésből azonban azt vélem levonhatni, hogy uraságod szemében egy káplán a legkisebb ember, holott az én meggyőződésem szerint a legkisebb káplán is oly állást tölt be és oly műveltséggel bír, mely előtt ön is bizvást emelhet kalapot s a legkisebb káplánnak is van annyi önérzete, hogy becsületében senki büntetlenül ne gázolhasson.

A bevezető sorok elolvasása után tisztában voltam a támadás tendenciájával, tisztában a céllal, melynek tudósító ur szolgálatába szegődött; s így, a mi magam személyét illeti, ügyet sem vettem volna az egészre, de az állás, melyet elfoglaltok, az ellenkezőre kényszerít. Tartozom vele ugyanis ezen állásnak, tartozom vele kartársaimnak, hogy a germanizálásnak és hazafiatalanságának vádját, mint nemtelen rágalmat, a meghatározott-talban visszautasítsam azon olvasó közönség előtt, mely előtt azt reámfogta.

Tudósító ur nem termelt rá, hogy az én hazafiasságom felett ítéletet hozzon, mert az oly magasan áll ön felett, hogy azt minden erőlködése dacára sem tudja bemoeskolni. Megállta a sarat az én hazaszeretete és magyar érzelmem mindenkor, megállta akkor is s oly körülmények között is, mikor nem a legjobb szemmel néztek engem miatta és a mikor sok mással együtt, tán tudósító ur is követte volna az elvet: ne szólj nyelvem, nem fáj fejem. Hivatkozhatok e tekintetben eddigi 9 éves nyilvános működésemre, melyet barátaim és ellenségeim ellenőrzése mellett kifejtettem; hivatkozhatom legutóbb Bécsben volt társaimra s ismerőseimre, jelesül ut. Bosnyák Károly volt zágrábi kollégámra, kivel ugyancsak kemény tusákat vívtam a magyar igazak védelmében s ha csak egy is akad közöttük, a ki képes engem ilyenekkel vádallni, úgy igazat adok önnek. Hivatkozhatom arra, hogy katolikus magyar pap vagyok, ki hazafiatalan semmi áron sem lehet; hivatkozhatom ugyancsak a vizsgálatokon jelen volt előjáró, tanító és iskolaszéki tag urakra, kik legjobb tudomásom szerint eljárásomból hazafiatalanságra következtetni nem tudtak; sőt, ha elfáradni méltóztatott volna a többi 5 osztály vizsgálatára, hivatkozhatnám még önméremre is tudósító ur, mert az azokon tett nyilatkozataim alapján kénytelen lenne bevallani, hogy eljárásomban vezérlehetett engem minden egyéb, csak germanizálási viselkedés, csak hazafiatalanság nem.

Nem tudósító ur, az nem járja, a beszédből egy mondatot kikapni s azt a józan hermenentika minden törvénye ellenére elmagyarázni s belőle ily uton-módon hamis következtetéseket kigyötörni. Hanem, hogyha már kedve minden áron a bírói székbe vonzotta, akkor kegyeskedett volna az egész beszédet szerves összefüggésében mérlegelni, kegyeskedett volna nem téveszteni szem elől az okot, mely engem arra készítetett, hogy azon óhajomnak adjak kifejezést, hogy gyermekeink ne magyarul, hanem németül dicsérjenek. Mert — a legenyébb kifejezéssel akarok élni — tévedni méltóztatik, ha azt mondja, hogy én megparancsoltam a gyermekeknek, hogy cezentul az utcán csak németül szabad köszönteni. Ezt én nem parancsoltam, nincs is jussom hozzá; sem azt nem mondtam az idézett s incriminált mondatból, hogy nem vagyunk magyarok, sem azt, hogy a magyar nyelvet nem kell megtanulnunk; hanem igenis azt, hogy nem tudunk magyarul, hogy a Dicsértesséket nem tudjuk magyarul s magyarul kiejteni s hogy azért maradunk addig a német mellett, míg a magyar becsületesen elsajátítottuk.

Teljes elismeréssel adózom tudósító ur magyar érzelmé iránt, hanem azért meg fogja nekem engedni, hogy én is szerethessem magyar hazámat, hiszen ön is tudja, hogy más hazám nincsen; meg fogja nekem engedni, hogy én is szerethessem a magyar szót, hisz ön is tudja, más nyelvet folyékonyan s nehezség nélkül nem is beszélek. Látta, magam is jogosnak és szükségesnek tartom, hogy gyermekeink édes hazánk zengzetes nyelvét minél előbb s minél jobban megtanulják, miként azt az inkriminált beszédben is, a többiben is nyíltan kimondottam, s higgye el, magam is szívőből őrltem a szép sikernek, melyet német ajku iskolánkban a tanító urak odaadó buzgalom révén elértek: de mostanában kerülve ide, arról nem tehetek, hogy a gyermekek nevétségessé módon ejtették ki a Dicsértesséket s hogy e hibás kiejtés sajna elkerülte figyelmünket. Hanem hát sokkal komolyabbnak, sokkal magasabbabbnak tartom ezen óségi keresztény köszöntést, sem hogy pap létemre a hit szempontjából egykedvűen tudjam nézni, mint válik nevétségessé gyermekeink ajkain az, amit minden katolikus szentnek köteles tartani. Egyebiránt, ami halad, el nem marad; figyelmünk e hibára föl lett biva; s akár én, akár más legyen itten a jövő tanévben hitoktató, lesz gondja rá, hogy a tanító urak közreműködésével e csorba kiküszöböltessék, s akkor aztán magam is, dacára annak, hogy germanizátor vagyok, kiveendém részemet azon örömből, melyet uraságod szíve érezni fog, ha a kis németek igazán magyarul fogják önt az utcán köszönteni; mert van ám olyan magyar a szív, melyet az én egyszerű papi köntösöm takar, mint aminő az, mely uraságod kabátja alatt a magyarért dobog.

Végül csak egyet akarok figyelmebe ajánlani. Ne adja Isten, hogy önt valaha valamely jóbarátja olyan elbánásban részesítse, mint amilyent velem szemben gyakorolt, mert akkor tapasztalni fogja, hogy keserű dolog a nyilvánosság színe előtt meghurcoltatni s hogy könnyű valakinek becsületes jó hírnevét sérelmet ejteni, de nagyon nehéz az okozott sérelmet jóvá is tenni.

Kác-Militics, 1897. június 19. é.

Honfiai üdvözléssel:
Michler Ferenc,
id. plébános helyettes.

CSARNOK. BAUCIS ÉS PHILEMON.

Irta: Del Toró.

Mikor Baucis kirgrott a tojásból, első magasrúptú gondolata az volt, hogy csizmadiához fog egykoron férjhez menni. És mikor Philemon legelőször megpillantotta a napvilágot, egy filozófus egész bolondságával arra gondolt, hogy a csizmadia mesterség nagytudományát fogja majd elsajátítani s aztán olyan leányt vesz vala feleségül, a kinek csókra csücsörödik a cseresnyepiros szájacskája.

Az idő mulott, lassanként felesperedett Philemon is, Baucis is és kitűzött tervük megvalósításához fogtak. Szomszéd gyerekek voltak, nem csoda hát, ha hamarosan egymásba botlottak.

Es most már neveztük őket a saját neveiken. Bokányi Mari szép, csinos hajadonná fejlődött. Az arca olyan volt, mint a felső rózsabimbó, a dereka meg darázs-karcsu; és ha cseresnyepiros száját csókra csücsörítette, még a szerelmes gerlepár is elszégyelte magát mellette, a dalos pacsirta pedig a buzakalász árnyában keresett menedéket a csókja csattanásától.

De nem volt megvetendő legény Orgoványi Pista sem.

Igazi tisztavideki magyar vér pezsgett az ereiben, szép szál alakját pedig nagyban emelte a leányok szemében az a pörge fekete bajusz, melynél különben még a festő ecete sem tudott volna férfi diszül kipingálni.

Ugy mondták a szomszédok, hogy egymásnak termettek. Ezt azután megerősítette az egész falu népe is. Az „öregek” nem ártották magukat bele a fiatalok dolgába; ha már az Isten egymásnak plántálta őket, hadd cselekedjenek a maguk módja szerint.

Még a polgári házasság behozatala előtt történt, hogy Pista és Mari elmondották egymásnak a „holtomiglan-holtodiglan”-t. Férj és feleség lettek Isten és emberek előtt és mint boldog házaspár telepedtek le egy alföldi falucskaiban.

A Tisza zavaros hajjai ott futtak el a kertjük alatti heres végén és ók a csillagos estéken elnézték a habok csökölődését, hűséges szerelmmel, boldogságtól sugárzó arccal.

Vagy hat éve lehetett már, hogy boldog házasság életük szégyényesen, de felbőltlenül folyt le a kis, fehér házikóban.

Nem akadt balandó, a ki a folyton tartó „mézes hetek” megzavarta volna. De nem is igen merészelt a menyecske nyomába járni valaki, mert Pista daliás alakja fenyegető felkiáltó jelként állott mindig a vész idején.

Azután meg csizmadia is volt, hát könnyen megtörténhetett volna, hogy legalább is lábszóját hasít a „szeladon” borból.

Hanem, mintha a sors megirigyelte volna a hosszantartó boldogságukat, közéjük hozta a minden jónak elrontóját: az anyóst. Özvegy maradván, mit tehetett volna okosabbat, mint a gyermekeihez menni és a házi béke felforgatásában segídezni.

A házi nép így egygyel megszapordott.

Orgoványi Pista nagyon ferde szemmel nézte ezt a szaporulatot, mert inkább szerette volna, ha a „golya madár” vándorol el hozzájuk keletről, de hát az nem akart bekopogtatni. Megnyugodott hát a végzet hatalmában és serényen, de annál éberebben dolgozott tovább. Annál inkább is éberebben, mert az „írás” szavai szerint a „paradiesomi” élet náluk most igazán bevált.

Meg volt az Ádám, meg az Éva és meg a kigyó is.

Az anyós unszolgatására, hogy a mesterség virágzásnak induljon és hogy ne keljen oly gyakran a fekete retket meg a rozsenyeret rácsálni, egy bejáró legénykét is fogadtak, a ki osztán darab szamra dolgozott a gazdával együtt, azonban véka száma hányta a hamis kacisintásokat a kacsiás menyecske felé és nem győzte eléggé dicsérni az anyósnak a főztét.

Ez nagyon tetszett mind a kettőjüknek.

Mert meg kell vallani, hogy ez a legény, a ki különben János névre hallgatott, férfi szépség dolgában egy cseppet sem állott hátrább Orgoványi Pistánál, de varosokat látott ember többet tudott nálanál.

Tudta először is azt a közmondást, hogy „Nezd meg az anyját, vedd el a lányát”. És ha egyebet nem is tudott volna, ez is eléggé igazolta már a jártasságát az asszonyi magas politikában és a csizmadia mesterség furfangos filozófiájában.

De tudott még a szerelmenek arany hálót is fonní mézédés szavakkal, delibabos ígéretekkel...

Ettől az időtől fogva megbomlott a házi rend; a fekete retket felváltotta a ropogós pecsenye, Orgoványi Pista „mézes hetei” pedig „lekváros napokra” változtak át, minekutána a Jancsi legény nagyon kedvelte a lekváros „buktakat” is, kivált, ha utánuk a menyecske titokban mézes csókokkal édesítette meg az ajakát.

Csinált is ezért a barátságért a „kis magácskának” olyan selyem papucsot, a melyeknek ezüst volt a talpa, arany a sarka és gyémánt a patkója...

A menyecske ezt a papucsot nem merte a lábán viselni, de üveg almáriomban se zárta, hanem, mint a titkos szerelm talizmánját, dobogó szíve alatt hordozta, a mig be nem köszöntött a szegedi nyári vásár, a mikor osztán már a formás lábaira huzta és velük csuszott a... pokolba.

A szegedi vásárnak nagyon kedvezett az idő.

Gyönyörű nyári napok jártak és a kellemes estéket a csillagok miriárdjai ragyogták be. Csak a szerelmes pástor tilinkójának elhaló hangja törte meg néha néha a siri csendet... no meg az anyósnak „szabadalmazott kereplője”, a ki egyre nógatta a gazduramat, hogy csak menjen egy kis pénzmagot gyűjteni, mert az az időjárás olyan, hogy még csak meg sem hűtheti magát az ember.

Az anyós folytonos nógatására, végre ráadta a fejét Orgoványi Pista, hogy elmegy a szegedi vásárra egy kis pénzmagot gyűjteni.

— Elmenek vala — mondá csizmadiás bölcseséggel — Szegedébe vásárra pénzmagot szerezni és „arany szívet” vásárolni az én aranyos kis „oldalbordámnak” az ő „hűségének” miatta.

És elment, az anyósra bizván a menyecskét, hogy „rozsdát” ne fogjon a szíve...

Három napig oda volt.

Epen elég volt ez az idő arra, hogy a hűséges menyecske ez alatt kiröpüljön a kalitkából és átevezzen az ő drága Jancsikájával a zavaros Tiszán. Mert ott tisztább a patak és csengőbbek a dalok, mint a hogy ez a nóta is mutatja:

Tul a Tiszán Devecserbe'
Ketten ülnek egy nyeregbe',
Ne menj el, maradj itt,
Majd meglátod jobb lesz itt,
Magad tölz az ölembe'.

Mikor Pista gazda harmadnapon hazaérkezett, csak az anyósnál találta a kis, fehér házikóban, gondolatokba merülve.

Mindjárt rosszat sejtett.

A „Bodri” kutya pedig szörnyen ugatott, mintha csak azt akarta volna mondani, hogy „elrángatták a szénáját”.

De Pista ezt a „volaptik” nyelvet nem értette meg, azért is anyósához fordult bővebb felvilágosításért. — Minekutána pedig asszonyt nem látnak a szemem a házban, mondja tehatlan „kegyed”, hogy hol van „eltűnődve” a menyecske?

Az anyós hallgatott, mint a sir, a „Bodri” meg még jobban ugatott erre a szónoki felhívásra.

Pista gazda nem vette tréfára a dolgot és dörge-delmes hangon ismételve így szólt:

— Ha pedig len csirizzel volna teljes a „kegyednek” a szája, jön vala a kaptafa, a lábszj és a bicske... pontum!

Az anyós megint csak vállat vonogatott és hallgatott.

Orgoványi Pistát ez a „pluszkvám perfektumság” kihozta a sodrából megragadta az anyósát két marokkal, egyet lódtott rajta és mint valami „hasznavehetlen rossz butort” egyszerűen kihajította a házból, mondván:

— Muljék vala el tőlem ez a keserű pohár most és mindörökkön örökké — amen!

* * *

Orgoványi Pista, mint becsületes varga, tovább is dolgozott; a vén házörzője, a „Bodri” kutya hűségesen mellette maradt, a kivel osztán testvériesen megosztotta ezentul megint a fekete retket meg a rozsenyeret és úgy találta, hogy az most is jobb, mint a ropogós pecsenye, meg a lekváros bukta, mert maga fátart érte. És ha elunta magát, fűtytrészett, dalolt egy-egy jó nótát a régi jó időkől, a mihez a „Bodri” a farkával ütötte a „taktust”.

Most, hogy a polgári házasságot Wekerle törvénybe hozta, Pista gazda újból beadta a derekát. Gondolt merészet és nagyot és: másodszor is megházasodott, csak hogy olyan leányt vett vala feleségül, a kinek nem volt csókra csücsörödő cseresnyepiros szája, de anyóst sem kapott vele.

Mert mégis csak: „páros élet a legszebb a világon” — a csizmadiaknál is.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

kös-és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

370. sz. ár. 1897.

Hirdetmény.

Bács-Földvár község 1861—1890. évi árvtári számadásai és a nyilvánosítási munkát újból át dolgozandó lévén, felhivatnak mindazok, kik ezen munkát keresztülvitelet elvállalni szándékoznak, hogy erre vonatkozó ajánlatukat **f. hó 30-ig** alulírott előjárásnál nyújtsák be.

Az összes számadások a tekintetes megyei arvaszéknél betekinthetőek.

Az egész munkadíj a munkát teljes befejezése és a megyei számvétség jóváhagyása után fog kiütetett.

Előleg tehát nem adatik.

Kelt Bács-Földvár, 1897. június hó 14-én.

Lovász István, **Dejánov Lázár,**
jegyző. 3—2 bíró.

4700. sz.

kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Uj-Palánka községénél rendszeresített községi második irnoki, egyuttal községi végrehajtói állásra, melynek javadalmazása 25 frtos havi részletekben évi 300 frt készpénz fizetés, ezenen pályázat hirdettetik.

Pályázni szándékozó felhivatnak, hogy eddigi működésük, előképzettségük és nyelvismeretük igazolását, illetőleg kellően felszerelt folyamodványukat **foljó évi július hó 20-ik napjáig** hozzám adják be.

A községi adó- és katonaiügy kezelésében jártassággal bírók előnyben részesülnek.

A hivatalos magyar nyelven kívül a német nyelv birása is megköveteltetik.

Palánka, 1897. június hó 16-án.

Kleiner Lajos,

2—1

szolgabíró.

Hirdetmény.

A „Plávnai I. Önségélyző-Egylet” 1897. évi június hó 29-én d. e. 8 órakor II. rendes közgyűlését Plávnán, **Napranik Mária** helyiségében tartandja meg, melyhez a tekintetes részvényes urak 14 nappal előbb, névjegyzékkel, dobszó melletti hirdetmény és a „Bácska” című zombori lapban megjelenő hirdetmény által tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Elnök és jegyző választása.
2. Az igazgatóság évi jelentése.
3. Évi számadás jóváhagyása és a felmentvény megadása vagy megtagadása.
4. Az aligazgató, 8 igazgatósági és 4 pótigazgatósági tag visszalépése, ennek folytán ezen állások választás általi betöltése.
5. Javaslat két napibiztos választása iránt.
6. A jegyzőkönyv hitelesítő bizottság választása.

Plávnán, 1897. június 13-án.

A plávnai I. önségélyző-egylet igazgatósága.

12217/1897. sz.

Arlej

A nagym...
f. évi május...
menye folytán...
felsorolt munka...
alább megnevez...
segében es idő...
irásbeli zart aju...
vanos szobeli...
10” banapénz...
meg, hogy az 5...
kelő feliratu...
szegnek megte...
megkedéseig a...
adatok be.

Ezen aján...
a szövegezes...
megajánlott val...
betűkkel is tiszt...
jelentendő, hog...
feltételeit es a...
tételről-tételre...
és azokat elfog...
mányokat aláír...

A szö- és...
tartoznak vagy...
següket.

Oly egyén...
nokság alatt alla...
büntetett elítelt...
hetnek, elkészt...
latok semmi sz...
még az esetben...
tartása esetere k...

A részletes...
mányok az alab...
órák alatt bárm...

A vállalatb...

I. Kulán

hivatalos hel

5-en delelőtt

lelkeslák tataro...

hitközség által a...

frt 52 kr készp...

templom es lele...

tasi arral es a h...

tandó kezi-es ig...

templom tataroz...

hitközség által

napaszamok. 4. A

76 frt 20 kr kik...

es igaznapszamó...

5. Az apatini 10

81 kr kikialtasi

igaznapszamokor...

érték. 6. Az ó-k

frt 47 kr kikialt...

ben kiszolgáltat...

regli rom. kath.

frt 81 kr kikialt...

szetben kiszolga...

kucurai rom. ka...

kikialtasi arral e...

gáltatandó kez-...

kath. lelkeslák

és a hitközség

tandó 104 frt 2...

rom. kath. lelke...

arral es a hitko...

kezi-es igaznaps...

lelkeslák tataroz...

hitközség által

igasnapszamok. 1

frt 14 kr kikialt...

laképitelt tataroz...

II. Tem

kinostári is

június hó 8-a

szent-peteri rom.

kikialtasi arral e...

készpenzbeli me...

igasnapszamokk...

es paplak tataro...

a hitközség által

valtas utjan kisz...

3. A szakalházi

zasa 1578 frt 71

térmészetben, va...

gáltatandó kezi-...

rom. kath. papla...

frt 52 kr kikialt...

szetben, vagy ke...

tandó kezi-es ig...

Arad, 1897.

2—1

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak f. évi május hó 21-én kelt 38513. számú magas intézménye folytán ezennel közzhírré tétetik, hogy az alább felsorolt munkálatoknak vállalatba adása céljából az alább megnevezett kincstári ispánságok hivatalos helyiségekben és időben felsőbb jóváhagyás fentartása mellett írásbeli zart ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvánírtások szobeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók 10% banatpénzzel ellátva oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő fehratu írásbeli zart ajánlatok s a kikiáltási összegnek megfelelő 10% banatpénzzel ellátva az árlejtés megkezdéséig alulírott m. kir. államjóságigazgatóság adhatók be.

Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg a szövegezes első sorával szabályszerűen átirandó, a megajánlott vállalati összeg nemcsak számokkal, hanem betűkkel is tisztán, érthetően kiirandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árlejtési jegyzőkönyv feltételeit és a költségvetésben feltüntetett munkálatokat tételről-tételre ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti és azokat elfogadja, megjegyezve, hogy ezen okmányokat aláírni köteles.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és vállalkozói szakképességüket.

Oly egyének, kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségyéből eredő büntetést elítéltek, azok az árlejtésben részt nem vehetnek, elkészt, valamint utóajánlatok és távirati ajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egy újabb árlejtés megtartása esetére kötelezőleg fentartatnak is.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok az alább megnevezett hivataloknál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

I. Kulán a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1897. évi július hó 5-én délelőtt 10 órakor: 1. A dautovai róm. kath. lelkészlak tatarozása 309 frt 72 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és ígánapzsámokért fizetendő 14 frt 52 kr készpénzgyenérték. 2. A szántovai róm. kath. templom és lelkészlak tatarozása 1375 frt 28 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben kiszolgáltatandó kézi- és ígánapzsámok. 3. A bogojevai róm. kath. templom tatarozása 1248 frt 25 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben viselendő kézi- és ígánapzsámok. 4. A bukini róm. kath. lelkészlak tatarozása 76 frt 20 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és ígánapzsámokért fizetendő 2 frt készpénzgyenérték. 5. Az apatini róm. kath. lelkészlak tatarozása 347 frt 81 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és ígánapzsámokért fizetendő 16 frt 84 kr készpénzgyenérték. 6. Az ó-kéri róm. kath. lelkészlak tatarozása 396 frt 47 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben kiszolgáltatandó kézi- és ígánapzsámok. 7. A bereghi róm. kath. lelkészlak és templom tatarozása 284 frt 81 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben kiszolgáltatandó kézi- és ígánapzsámok. 8. A kucurai róm. kath. lelkészlak tatarozása 365 frt 69 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben kiszolgáltatandó kézi- és ígánapzsámok. 9. A plavnai róm. kath. lelkészlak tatarozása 662 frt 12 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és ígánapzsámokért fizetendő 104 frt 33 kr készpénzgyenérték. 10. A kolluthi róm. kath. lelkészlak tatarozása 190 frt 73 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben kiszolgáltatandó kézi- és ígánapzsámok. 11. Az ó-sziváci róm. kath. lelkészlak tatarozása 235 frt 53 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben kiszolgáltatandó kézi- és ígánapzsámok. 12. A kis-sztpári iskola tatarozása 229 frt 14 kr kikiáltási árral. 13. A kulai kincstári ispáni laképület tatarozás 122 frt kikiáltási árral.

II. Temes-Szent-Andrasón a m. kir. kincstári ispánság irodájában 1897. évi július hó 8-án délelőtt 9 órakor: 1. A német-szent-péteri róm. kath. paplak tatarozása 414 frt 54 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben, vagy készpénzbeli megváltás útján kiszolgáltatandó kézi- és ígánapzsámokkal. 2. A kis-beckereki róm. kath. templom és paplak tatarozása 1197 frt 67 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben, vagy készpénzbeli megváltás útján kiszolgáltatandó kézi- és ígánapzsámokkal. 3. A szakálhazai róm. kath. templom és paplak tatarozása 1578 frt 71 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben, vagy készpénzbeli megváltás útján kiszolgáltatandó kézi- és ígánapzsámokkal. 4. A kis-beckereki róm. kath. paplak arnyekszékének átalakítása 207 frt 78 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben, vagy készpénzbeli megváltás útján kiszolgáltatandó kézi- és ígánapzsámokkal. 5. A kiskomlósi róm. kath. paplak helyreállítása 123 frt 82 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben vagy készpénzbeli megváltás útján kiszolgáltatandó kézi- és ígánapzsámokkal. 6. A nagy-jécsai róm. kath. templom és paplak helyreállítása 1237 frt 52 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben, vagy készpénzbeli megváltás útján kiszolgáltatandó kézi- és ígánapzsámokkal.

III. Az aradi kincstári jóságigazgatóságánál 1897. évi július hó 5-én délelőtt 9 órakor: 1. A traunai róm. kath. plébánia újból való építése 6533 frt 11 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben, vagy készpénzbeli megváltás útján kiszolgáltatandó kézi- és ígánapzsámokkal. 2. A megyes-egyházi róm. kath. kántorlak átalakítása 120 frt 60 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben, vagy készpénzbeli megváltás útján kiszolgáltatandó kézi- és ígánapzsámokkal.

Arad, 1897. évi június hó 14-én.

2—1 **M. kir. államjóságigazgatóság.**

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye palánkai járásába kebeleztetett Plávna községben leköszönés folytán egy évi 200 frt készpénz havi utólag fizetéssel javadalmazott gyalogrendőri állás ürült meg.

Pályázati kérvények **foljó évi június hó 29-ig** alulírott főszolgabíróhoz küldendők.

Pályázók igazolni kötelesek hogy:

- a) magyar honpolgárok;
- b) védkötelezettségüknek megfeleleltek, 24. életévüket betöltötték, a 60. el nem érték;
- c) fedhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan életűek;
- d) teljesen egészségesek;
- e) írni, olvasni tudnak, a magyar nyelven kívül a községben divó sokak nyelvet szóban bírják.

Palánka, 1897. évi június hó 9-én.

Hipp Dezső,
főszolgabíró.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye újvidéki járásához tartozó Petrovác községben leköszönés folytán a községi rendőrvetési állás megüresedvén, pályázatot hirdetek.

Az ezen állással egybekötött javadalmazás 350 frt évi fizetés havi utólagos részletekben, melyből a megválasztott az egyenrubát beszerezni tartozik, a felszerelést azonban a község adja.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám legkésőbb **foljó évi július hó 1-ig** annál is inkább beadják, mivel később benyújtott pályázatok figyelembe vétetni nem fognak.

A magyar, szerb és tót nyelvnek tudása okvetlen megkívánatik. Kiszolgált csendőrök, katonák és honvédek előnyben részesülnek.

Újvidéken, 1897. évi június hó 12-én.

Michailovits,
főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Parabuty községben leköszönés folytán megüresedett lovasrendőri állásra, mely évi 270 frt fizetéssel és 120 frt lótaratási átalánnyal van egybekötve, ezennel pályázatot hirdetek.

Kik ezen állást elnyerni óhajtnak, felhivatnak, hogy:

1. a magyar honpolgárságot,
2. kifogástalan előéletüket,
3. védkötelezettségüknek teljesítését igazoló okmányokkal és

4. orvosi bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványukat alulírott eljárársághoz **foljó évi június hó 30-ig** nyújtsák be.

Megkívánatik a folyamodótól, hogy az írás és olvasás tudason kívül a német nyelv mellett bármely szláv nyelvet beszélje.

Parabutyon, 1897. évi június hó 19-én.

Szalay József, **Flesch János,**
jegyző. 2—1 bíró.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye ó-becsei járásába kebeleztetett 3161 lélekszámú bíró Turia községben a községi orvosi állás megüresedvén, annak betöltésére pályázatot nyitattik.

Javadalom: évi fizetés 800 frt, lakbér 200 frt, látogatási díj nappal 20 kr, éjjel 40 kr, halottkémlési díj 20 kr.

A szegénysorsu lakosoktól sem látogatási, sem halottkémlési díj nem követelhető.

A megválasztott tartozik kizigógyártartása iránt engedélyt kérni.

A kérvények, melyekben a magyar és szerb nyelvek ismerete igazolandó, **foljó évi július hó 15-ig** hozzám beküldendők.

O-Becse, 1897. évi június hó 1-én.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Temerin és Járek községekből alakult állatorvosi körben üresedésben levő állatorvosi állásra pályázatot nyitok.

Felhivom a pályázni kívánókat, miszerint állatorvosi oklevél és eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **f. évi július hó 29-ig** alulírott nál nyújtsák be.

A javadalmazás áll:

1. Évi 600 frt fizetés,
2. huszszemle díjából, mely évenként 200 frtra tehető, továbbá
3. a községekkel egyezés útján megállapítandó látogatási díjából.

Kelt Újvidéken, 1897. évi június hó 18-án.

Michailovits,
főszolgabíró.

Bérbeadás.

Bajai-utcában Wagemann-féle ház mellett egy jó anyagból épült családi ház **augusztus 1-től** bérbe, esetleg el is adandó.

Közelebbet a tulajdonosnál apatini-ut 15. szám alatt.

Árlejtési hirdetmény.

A képviselőtestület S9/közgy. 1897. határozat és a megyei alispán ur 20307/1897. sz. rendelete alapján alulírt községi előjáróság által ezennel közzhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező „községi nagyvendéglő” átalakítási munkálatai **foljó évi június hó 21-én délelőtt 10 órakor** nyilvános árlejtésben kifognak adatni, kikiáltási ár a műszakilag felülvizsgált költségvetés szerint 7977 frt 92 kr. Banatpénz a kikiáltási ár 10% -a. Felhivatnak árlejtetni szándékozók, hogy 10% banatpénzzel ellátott és szabályszerűen kiállított ajánlatokat is beadhatják az árlejtés megkezdése előtt. A terv és költségvetés, valamint az árlejtési feltételek a közigazgatási jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

O-Becsen, 1897. évi június hó 11-én.

Az előjáróság.

Szóló

zöld ojtáshoz (szemezéshez) szükséges gummi-szalag

valódi Hanoveri,

francia peronospora-permetezők

drbjá, 10, 11, 12 és 13 forint, kapható

Teltsch Gáspárnál

Zomborban.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közzhírré teszi, hogy Német (előbb Deutsch) Lipót végrehajthatónak néhai Kovacsics István végrehajtást szenvedő elleni 50 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban és határában fekvő, a zombori 181. sz. tjkvben A. 2. sorsz. alatt felvett (597—599) hr. s 41. ö. i. sz. ház s 267 □ öl beltelekből Kovacsics Istvánt ^{378/15120} részben megillető jutalékra 70 frtban; ugyanott A. 3. sorsz. a felvett (7770—7772) hr. s 551. ö. i. sz. ház és 1 hold 1063^{11/12} □ öl szőlőből ugyanazt megillető jutalékra 10 frtban; A. 4. sorsz. a felvett (7808—7809) hr. s 543. ö. i. sz. ház és 2 hold 84^{11/12} □ öles szántó és szőlőből ugyanazt megillető jutalékra 16 frtban; ugyanott A. 5. sorsz. a felvett (7836—7837) hr. szőlő, szántó és nádasból ugyanazt megillető jutalékra 7 frtban; A. 6. sorsz. a felvett 10550. hr. 202^{9/12} □ öl szántóból ugyanazt megillető jutalékra 22 frtban; A. 7. sorsz. a felvett 10574. hr. 5 hold 1268^{9/12} □ öles szántóból ugyanazt megillető jutalékra 37 frtban; A. 8. sorsz. a felvett 10583. hr. 1277 □ öles szántóból ugyanazt megillető jutalékra 6 frtban; A. 9. sorsz. a felvett 10588 hr. sz. 2 h. 394^{1/12} □ öles szántóból ugyanazt megillető jutalékra 16 frtban; A. 11. sorsz. a felvett 10606. hr. 1 h. 743 □ öles szántóból ugyanazt megillető jutalékra 12 frtban; A. 12. sorsz. a felvett 10613. hr. 7 h. 341^{1/12} □ öles szántóból ugyanazt megillető jutalékra 52 frtban; A. 13. sorsz. szám alatt felvett 10617. hr. 1 h. 398^{1/12} □ öl szántóból ugyanazt megillető jutalékra 9 frtban; A. 14. sorsz. a felvett 10655 hr. 2 h. 879^{1/12} □ öles szántóból ugyanazt megillető jutalékra 18 frtban; A. 15. sorsz. a felvett 11643. hr. 4 h. 1296^{3/12} □ öles szántóból ugyanazt megillető jutalékra 35 frtban; A. 16. sorsz. alatt felvett 11690. hr. 1 h. 351 □ öles szántóból ugyanazt megillető jutalékra 7 frtban; A. 17. sorsz. a felvett (11696—702) hr. 904. sz. szállás ház s 16 h. 1035^{9/12} □ öles szántóból ugyanazt megillető jutalékra 137 frtban; A. 18. sorsz. a felvett 10520. hr. 1 hold 388^{11/12} □ öles szántóból ugyanazt megillető jutalékra 10 frtban; végül az A. 19. sorsz. szám alatt felvett 10523. hr. s 4 h. 439^{1/12} □ öles szántóból ugyanazt megillető jutalékra 30 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban a fenti összes ingatlanokra Tunner Nándor haszonélvezeti jogának épségben hagyása mellett az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1897-ik évi július hó 15-ik napján délután 3 órakor** ezen kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladani fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1897. évi április hó 14-én.

A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. törv. bíró.

BITTERMANN NÁNDOR és FIA
KÖNYV- ÉS KÖNYVDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Közösi nyugtatónyokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

A Zombori Kerékpár-Egyesület felügyelete alatt álló

Attila-kerékpár

egyedüli gyári raktára Bács-Bodrogh vármegye részére

POCK LÁSZLÓ

ZOMBORBAN.

A zombori kerékpár-egyesület szállítója. — Javitóműhely saját házban.

Üveg, porcellán, lámpa, majolika, luxus- és khinaezüst diszárak gyári raktára.

Vidéki megrendelések 24 óra alatt pontosan eszközöltetnek.

Attila-kerékpárok gyári áron kaphatók. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidéki fiókraktárain: **Baja, Szabadka, Ujvidék, Zenta.** *—18

Bérbeadó vendéglő.

A Flórián-utcában 439. sz. alatt lévő a „Schwarzen Bruder-“hoz címzett vendéglő azonnal bére adandó.

Bővebb fölvilágosítással szolgál a tulajdonos **Huck Vince Zomborban** a „Két fekete ló“-hoz címzett vendéglőben.

2149. szám.
kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Almás székhellyel a Bács-Almás, Tataháza és Matheovics községi körállatorvosi állás lemondás folytán megüresedvén, ezen állásra ezennel pályázatot hirdetnek.

A körállatorvosi javadalmazás 600 frt.

Felhívom ennél fogva a pályázni ohajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **f. évi július hó 10-ig** alulírtához nyújtsák be. A később beérkező kérvények tekintetbe nem vétetnek.

B.-Almás, 1897. évi május hó 31-én.

Vojnich Máté,
főszolgabíró.

2—2
543. szám.
1897.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 § a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. törvényszék 1896 évi 13623. számú végzése következtében dr. Grüner Samu zombori ügyvéd által képviselt sztanisiesi takarékpénztár javára Eberhardt József sztanisiesi lakos ellen 720 frt és járuléka erejéig fogantatott biztosítási végrehajtás után le foglalt és 1142 frtra becsült 100 m. csöves kukorica, lovak, kocsik, szarvasmarha, 30 mmásza zab és jargányból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbírószék 7206 1897. számú végzése folytán 720 frt tökérvetelés, ennek 1894. évi december hó 26-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 90 frt 40 kban bíróság már megállapított költségek erejéig sztanisieson alperes lakásán leendő eszközölésére **1897. évi június hó 30-ik napjának délutáni 2 óra** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékosok oty megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1897. évi június hó 17-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Gyógyszerész gyakornokul

VI. gymn. osztályt sikerrel végzett ifju felvétetik. — Tanulhat németül. — Belépés július elsején.

Schumacher Henrik,
Cservenka.

3—3
5411. szám.
kig. 1897.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye ujvidéki járáshoz tartozó Piros községben elhalálozás folytán megüresedett községi rendőrzetű, és ugyanott leköszönés folytán egy gyalogrendőri állásokra pályázatot nyitok.

A rendőrzetűi állás javadalmazása évi 300 frt, a körendőre évi 250 frt havi utólagos részletekben a községi pénztárból.

A megválasztott egyenruházatát sajátjából tartozik beszerezni, a felszerelést ellenben a község adja.

Magyar és szerb nyelvnek tudása megkívánatik, kiszolgált csendőrök, katonák és houvédek előnyben részesülnek.

A szabályszerűen felszerelt kérvények hozzám **folyo évi július hó 1-éig** beterjesztendők, később benyújtott pályázatok figyelembe vétetni nem fognak. Kelt Ujvidéken, 1897. évi június hó 14-én.

Michailovits,
főszolgabíró.

3—1

Az előkelő világ arcszépítője a

Királynő arcéréme,

mely hatásánál fogva fölülmul minden eddig ismert arcszépítő szereket.

Ártalmas alkatrészekről ment, nem tartalmaz zsiros anyagot, a bőr által teljesen felszívatik. Rövid használat után eltávolít minden bőrtisztatlanságot, u. m.: **szeplőt, májfoltot, pörpörést, mitesszert** stb., a bőrt fénytelen simává és hófehérre teszi, nappali használata megóvja az arcot a szél és hideg káros hatásától. Igen alkalmas színházak és estélyekre, mivel a hölgyor általa jobban tapad és az arcon állandóan megmarad.

EGY TÉGELY 70 KR.

Királynő crème szappan,

melynek alkatrészei a Királynő arcéréme-el szoros összefüggésben vannak, a bőrnek simaságot, üdeséget kölcsönöz. Királynő illatánál fogva legelső toillete szappan. **Egy darab 50 kr.**

Mivel hasonló névvel teljesen értéktelen és ártalmas utánozók vannak, minden tégely védjegyemmel van lezárva. *Egyedül kapható:

TEMESVÁRY JÓZSEF
Angyal-gyógyszertárban ZOMBORBAN.

52—26 Postai megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

10410. sz.
1897.

Birtokeladási árverési hirdetmény.

Alulírt m. kir. jószágigazgatóság részéről közzhírré tétetik, hogy az alább megnevezett államjávok örökáron eladása végett az alább kitűzött helyen és időben irásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés fog tartatni.

Bánatpénzül 10% teendő le a szóbeli és írásbeli zárt ajánlatoknál, mely utóbbi szabályszerűen szerkesztendő s 50 kros bélyeggel ellátva az árverés megkezdéseig az árverező bizottsághoz benyújtandó s kijelentendő, hogy versenyző az örökkeladási árverési általános s részletes feltételeket — melyeket különben is aláírni köteles — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Az árverési feltételek a m. kir. jószágigazgatóságnál és a kerületi ispánságoknál megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fentartatnak is.

Az örökkeladási árverések a következő helyeken és időben fognak megtartatni:

I. Ujpecsen a m. kir. ispánság hivatalos helyiségében 1897. évi július hó 12-én d. e. 8 órakor: Ujpecsi szénaraktár 4 h. 91 □ öl, Aurelházi malomjog, Öregfalvi őrési jog, Csebrai 2 malomjog, Dinyási 4 malomjog, Ujpecsi 3 malomjog, Magyar-szt.-mártoni 2 malomjog, Szerb-szt.-mártoni 3 malomjog, O Telek 2 járatu malom és telke, O-teleki halászati jog, Szabadfalu (Freidorf) halászati jog, Kissodai malomjog, Román-szt.-mihályi halászati jog, Román-szt.-mihályi 4 malomjog, Utvini halászati jog, Utvini malomjog, Dinyási 373. tjkvi 47. hr. sz. ház hely 800 □ öl.

II. Dentán a m. kir. ispánságnál 1897. évi július 10-én d. e. 8 órakor: Dentai „Ritumare” gazdasági épületekkel 557 h. 134 □ öl, Berekucai halászati jog, Kamara-szt. györgyi halászati jog, Dentai 2 járatu vízi malom őrési jog, Nagy-margittai egyjáratu szárazmalom, Nagy-margittai szolgalmi földek takszaszedési joga 113 h. 1344 □ öl, Omori 2 járatu malom őrési jog, Szt.-jánosi 4 egyjáratu szárazmalom őrési jog, Vattinai szolgalmi földek takszaszedési joga 42 h. 800 □ öl, Zichyfalvi szolgalmi földek takszaszedési joga 67 h. 374 □ öl, Nagy-margittai Grosza Sztana-fele föld 2 h. 420 □ öl, Dentai gazd. gyakornoki lak és melléképületei kerttel, Opatcai volt erdőóri lak 923 □ öl.

III. Temes-Szt.-Andráson az ispánsági irodában 1897. évi július 7-én d. e. 9 órakor: Kistopoloveci koresma-föld 11 h. 1168 □ öl, Belinci halászati jog, Nagytopoloveci legelő 1 h. 1069 □ öl, Kistopoloveci majorsági föld 64 h. 1000 □ öl, Knezi mézsárszéki föld 4 h. 1162 □ öl, Kétfélti kivágási föld 8 h. 1194 □ öl, Szakálházi mézsárszéki föld 3 h. 21 □ öl, Kisbeeskereki Willers-féle iparföld 30 h. 1442 □ öl, Kisbeeskereki koresma-föld 18 h. 1591 □ öl, Kisbeeskereki nádas és kaszáló vadászati joggal 324 h. 834 □ öl, Kisbeeskereki posta-föld 75 h. 1391 □ öl, Német-szt.-péterei kisbérleti föld II. 117 h. 357 □ öl, Kisbeeskereki 2 malomjog, Ujbesenyői 2 malomjog, Brukenauai 2 malomjog, Csernegyházi halászati jog, Fönlaki 2 malomjog, Kétfélti malomjog, Szentandrás 3 malomjog, Kisszentpéter malomjog, Nagytopoloveci szántó 2 hold, Brukenauai kivágási föld 1 h. 225 □ öl, Kovácsi malomjog, Knezi 9 malomjog, Fönlaki malomjog, Kűbekházi malomjog, O-szt.-iváni 2 malomjog, Keglevichházi malomjog, Szőregi malomjog, Uj-szt.-iváni 2 malomjog, Ujhelyi malomjog, Kistelepi malomjog, Kovácsi tagosított föld 144 h. 382 □ öl, Bogárosi 3 malomjog, Csatádi 5 malomjog, Grabauai 4 malomjog, Gyálai 4 malomjog, Oszterni 3 kétjáratu malomtaksa, O-besenyői 10 malomjog.

IV. Kulán a m. kir. ispánság hivatalos helyiségében 1897. évi július hó 5-én d. e. 9 órakor: Martonosi kincstári birtok 136 h. 1265 □ öl, Adai Dudvarsky-féle curialis föld utáni legelőrészlet 48 h. 200 □ öl.

V. Aradon a kincstári jószágigazgatóságnál 1897. június 30-án d. e. 9 órakor: Szabadhelyi koresmaépület, istálló szín 800 □ öl, Kovaszinci uppanáti esárdaföld 1 h. 274 □ öl, Pivarovsi koresma 1100 □ öl, M.-pécskai alsó legelőföld 36 h. 469 □ öl, Apátfalvai magtártelek 1. térk. sz. 1021 □ öl, Apátfalvai magtártelek 8. térk. sz. 615 □ öl, Megyesegyházi helypénzszedési jog a piactérrel 4 hold.

VI. Lippán a kincstári ispánságnál 1897. július 2-án d. e. 8 órakor: Lippai Hodája lui Gyogye Szirba 1 h. 150 □ öl, Lippai Gyungyk kaszáló 2 h. 898 □ öl, Lippai koasza poganica 3 h. 1234 □ öl, Lippai cserjés majorföld 4 h. 1370 □ öl, Lippai sásárok 3 h. 701 □ öl, Válmárei volt ispánsági lak.

Arad, 1897. évi május hó 31-én.

M. kir. államjóságigazgatóság.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

2—2

XX. év

Egyes sz

Okos foglalkozik ez. Ebben kérdés iram is, ott, a lo irói köteless zönség. Mi kérdés vár tozik azon lehet konst szívesen tal vissza, ha nem is tets sorozatot k pertraktálás leges dolgok

Ámde ben bizonyos személyeket melyek a gy kreditálni. E kell tiltakoz nak az ereje sötétséggel hibákról, vis nélkül, hogy rámutatna ar botrány. Azt a ki leírja, nál elgazdál mig ezt vilá nyítja, a jz ménye a hir Vannak ug a „Nagy adobni egy ve nyenhivókre valóban ne azokkal k megtorlást k nak ott a papirra vet,

Nem his adatokkal re személyi is Ismételt gokban a leg

A „

Non scora közmondás. A az összefüggés szakoktatás ter tartandó első so

A felső ke az életbe lép k ismereteket k képezi, hogy t fáradozastunkat melyeket a nu deleiteiben több üdvös voltat a rozta, hogy a dülásokat reni bazi, másodsor ismerkedjenek

Lássuk n nyöket közeleb

Ha valak különböző vide szonyaival isme zetiségű népek rológiai alkata, a az ismeretekne nyújtja, melyk tanulmányaiban zetében mindazt nyújtott.

Történelm lyekhez a hazas példája fűződik, a hazaszeretetu